

2006-12-20

1601-06-

Per Nordström, 011-19 14 70

AAA
BBB
CCC
XXX

Hamnskyddsorgan - genomförandet av EG-direktivet 2005/65/EG om ökat hamnskydd i Sverige

Bakgrund

Den 26 oktober 2005 antogs ett EG-direktiv om hamnskydd¹. Bestämmelserna om hamnskydd bygger på FN:s sjöfartsorganisations, International Maritime Organization (IMO), regelverk om sjöfartsskydd, SOLAS kapitel XI-2 och ISPS-koden, som inom EU harmoniserats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 725/2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar. Hamnskyddet innebär att ett i stort sett motsvarande skydd skall införas inom de hamnområden som ligger utanför hamnanläggningarna för att skydda hamnarna och deras samverkan med inlandet.

Direktivet skall vara genomfört i alla medlemsländer senast den 15 juni 2007. Den 1 juni i år beslutade regeringen proposition 2005/06:212 – Hamnskydd. I denna proposition anges hur direktivet är tänkt att genomföras i Sverige och föreslås de lagändringar som behövs för att så skall kunna ske. De bestämmelser som krävs för att berörda aktörer, t.ex. hamnar och myndigheter, skall kunna vidta de förberedelser som krävs för att hamnskyddet skall vara genomfört till den 15 juni 2007 föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/65/EG av den 26 oktober 2005 om ökat hamnskydd

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

Tillämpningsområde, hamnskyddsorgan, hamnskyddsutredningar och hamnskyddsplaner

Alla hamnar där det finns en eller flera hamnanläggningar som omfattas av EG-förordningen om sjöfartsskydd omfattas också av de nya reglerna om hamnskydd. För varje hamn skall en hamnskyddsutredning utföras, mot bakgrund av resultatet av denna skall därefter en hamnskyddsplan upprättas och genomföras. Hamnskyddsplanen skall beskriva vilka förfaranden som skall tillämpas, vilka åtgärder som skall vidtas och vilka insatser som krävs för tre skyddsnivåer.

Det är ett s.k. hamnskyddsorgan som skall utföra hamnskyddsutredningar och upprätta och genomföra hamnskyddsplaner för den egna hamnen. Hamnskyddsorgan är den som är hamninnehavare, dvs. den fysiska eller juridiska person som har det avgörande inflytandet över hamnens drift. I vissa fall kan vissa, eller t.o.m. ganska omfattande, befogenheter ligga på de enskilda innehavarna av hamnanläggningar som ligger inom hamnens gränser. Hamnanläggningsinnehavarna har oftast erhållit dessa befogenheter genom avtal eller överenskommelse med någon annan juridisk eller fysisk person. Det är då denna person (med vilken hamnanläggningsinnehavaren har avtal) som är att anse som hamninnehavare och hamnskyddsorgan.

Hamnskyddsorganet skall ange vilka gränser den anser skall gälla för hamnen – enligt reglerna om hamnskydd – i hamnskyddsutredningen som den utför. Vilka gränser som skall gälla för en hamn – enligt reglerna om hamnskydd – fastställs sedan slutligen genom att Sjöfartsinspektionen godkänner hamnskyddsutredningen. För detta område skall hamnskyddsorganet sedan upprätta och genomföra en hamnskyddsplan.

Varför skriver Sjöfartsinspektionen till Er?

Sjöfartsinspektionen har identifierat er som den fysiska eller juridiska person som har det avgörande inflytandet över en hamns drift – alltså som hamninnehavare och tillika hamnskyddsorgan för en hamn. Sjöfartsinspektionen har ännu inte fattat beslut om vilka gränser – enligt reglerna om hamnskydd – som skall gälla för er hamn; detta kommer att ske mot bakgrund av den hamnskyddsutredning som ni skall göra för hamnen.

Sjöfartsinspektionen har gått igenom det material den har tillgängligt rörande er hamn och kunnat konstatera att följande hamnanläggningar av allt att döma ligger inom er hamns gränser:

AAA
BBB
CCC

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

Om Ni i Er hamnskyddsutredning kommer fram till att någon av dessa hamnanläggningar *inte* ligger inom de gränser Ni föreslår skall gälla för Er hamn – enligt reglerna om hamnskydd – skall detta särskilt anges i hamnskyddsutredningen.

Sjöfartsinspektionen vill uppmana Er att ta det som sagt ovan under övervägande och påbörja en hamnskyddsutredning.

Vad Ni bör göra

Vad en hamnskyddsutredning skall innehålla kommer att regleras av Sjöfartsverkets föreskrifter om hamnskydd. Dessa föreskrifter görs för närvarande klara för remiss och kommer att beslutas så snart som möjligt. Den lagstiftning som bemyndigar Sjöfartsverket att meddela föreskrifterna har nyligen antagits – lag (2006:1209) om hamnskydd och förordning (2006:1213) om hamnskydd.

Det går dock redan i dag att med säkerhet säga vad en hamnskyddsutredning respektive en hamnskyddsplan skall innehålla då detta regleras genom direktivet om hamnskydd. Sjöfartsverket har, när den genomför direktivet genom sina föreskrifter, inte möjlighet att påverka vad direktivet föreskriver att en hamnskyddsutredning respektive en hamnskyddsplan skall innehålla. Sjöfartsverkets föreskrifter kommer alltså helt att motsvara direktivets bestämmelser.

Vad en hamnskyddsutredning skall innehålla framgår av bilaga 1 till detta brev. Sjöfartsinspektionen har i kursiv text skrivit kommentarer till vissa av punkterna. Dessa kommentarer är tänkta att tjäna som exempel på frågor hamnskyddsutredningen bör ge svar på.

När det gäller hamnar som ägs eller förvaltas av kommunen eller av ett av kommunen helägt företag skall hamnskyddsorganet samråda med kommunen vid utarbetandet av skyddsplanen. När det gäller övriga hamnar skall hamnskyddsorganet samråda med länsstyrelsen i det län där hamnen är belägen. Detta bl.a. för att identifiera behovet av föreskrifter som behövs för att hamnen skall kunna vida vissa åtgärder. Se vidare Prop. 2005/06:212 sid. 25-27 och 38.

Det finns ingen formell skyldighet för hamninnehavaren att samråda med polisen vid utförandet av hamnskyddsutredningen. Ett samråd med polisen är säkert ofta naturligt och behövligt, men utgör inte något formellt krav. Polisen kan dock vara berörd av bedömningen av vissa frågor som skall ingå i hamnskyddsutredningen, t.ex. vid identifiering och analys av hotbilder. Det ligger naturligtvis i hamninnehavarens intresse, inte minst för att minska risken för att hamnskyddsutredningen inte godkänns, att samråda med relevanta myndigheter – däribland polisen – eller andra organ eller

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

företag, t.ex. räddningstjänsten, som kan bidra till utredningen på ett adekvat sätt.

En hamnskyddsutredning skickas till .....

Sjöfartsinspektionsområde, ..., för granskning och godkännande fr.o.m. den 1 januari 2007. Det är viktigt att inga hamnskyddsutredningar kommer in till Sjöfartsinspektionen före den 1 januari 2007 för det är först vid denna tidpunkt, då lagstiftningen träder i kraft, som Sjöfartsinspektionen kan sekretessbelägga handlingarna. Det är dock lika viktigt att hamnskyddsutredningarna inkommer till Sjöfartsinspektionen så snart som möjligt efter den 1 januari 2007 eftersom det är många hamnskyddsutredningar och hamnskyddsplaner som skall granskas och godkännas mellan den 1 januari 2007 och den 15 juni 2007.

Mer information

För mer information om hamnskyddet se Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/65/EG av den 26 oktober 2005 om ökat hamnskydd (<http://eur-lex.europa.eu> – gör ”enkel sökning” lagstiftning/direktiv och ange 2005/65/EG som sökord), propositionen 2005/06:212 – Hamnskydd (www.regeringen.se – sök på dokument/propositioner och skrivelser) och lagen (2006:1209) om hamnskydd och förordningen (2006:1213) om hamnskydd (www.riksdagen.se – sök på dokument/lagar/svensk författningssamling (SFS)).

Ni kan också kontakta Dan Sarenus eller någon av Sjöfartsinspektionens hamnskyddsinspektörer, Karl Rosberg, Lotta Taxén och Lisa Wiking, som nås via Sjöfartsverkets växel: 011-19 10 00.

Per Nordström
Stf. Sjösäkerhetsdirektör

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

Bilaga 1

HAMNSKYDDSUTREDNING

En hamnskyddsutredningen skall åtminstone omfatta

- identifiering och utvärdering av de tillgångar och den infrastruktur som det är viktigt att skydda,
- identifiering av tänkbara hot mot tillgångar och infrastruktur och sannolikheten för att hot uppstår, i syfte att fastställa och prioritera skyddsåtgärder,
- fastställande, urval och prioritering av motåtgärder och förfarandeändringar och graden av effektivitet när det gäller att minska sårbarheten, och
- identifiering av svaga punkter, inbegripet den mänskliga faktorn, i infrastruktur, strategier och förfaranden.

För detta är det nödvändigt att i utredningen göra åtminstone följande:

1. Att identifiera alla områden av betydelse för hamnskyddet, bland annat genom att fastställa hamngränserna. Detta omfattar också hamnanläggningar som redan täcks av förordning (EG) nr 754/2004 och vars skyddsutredning används som utgångspunkt.

Avgörande för vilka områden som skall ingå i en hamn – enligt reglerna om hamnskydd – är vad områdena används till. Hamnområdet skall endast omfatta sådana områden (anläggningar och utrustning) som underlättar kommersiella sjöfartstransporter. Detta innebär att t.ex. bostadshus i normalfallet inte bör omfattas av hamnområdet. Viss allmän mark av olika slag kan dock komma att omfattas av hamnområdet. För sådana områden kan kommun eller länsstyrelse utfärda föreskrifter som ger hamnskyddsorganet befogenheter att vidta åtgärder inom området, t.ex. stänga av vatten- eller landområde. Läs mer om hur en hamns gränser – enligt reglerna om hamnskydd – identifieras i Prop. 2005/06:212 sid. 25-26 och 34-35.

2. Att identifiera riskfaktorer som härrör från samverkan mellan skyddsåtgärder för hamnanläggningen och andra hamnskyddsåtgärder.
3. Att identifiera vilken hamnpersonal som skall genomgå bakgrunds-kontroller och/eller säkerhetsprovning på grund av att de arbetar i högriskområden.

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

Personer som kan komma i fråga är de som t.ex. har rätt till tillträde till områden i hamnen som är särskilt känsliga, har tillgång till uppgifter som rör hamnens skydd eller utför uppgifter som är avgörande för hamnens skydd.

4. Att vid behov dela upp hamnen i områden beroende på sannolikheten för att de kommer att bli föremål för säkerhetstillbud. Ett område skall inte bara bedömas efter sannolikheten för ett angrepp, utan också med hänsyn till hur lätt det är för att nå angränsande områden som kan bli mål för ett angrepp.

Vilka områden i hamnen är särskilt viktiga att skydda? Det kan t.ex. röra sig om områden där det finns känsligt materiel eller sådana som har en central betydelse för ledning eller drift av hamnen.

5. Att fastställa riskvariationer, t.ex. beroende på årstider.

Kan det vara lättare att obehörigen ta sig till ett känsligt område i hamnen då det t.ex. är is på vattnet?

6. Att undersöka varje delområdes särart, såsom läge, tillgång, elförsörjning, kommunikationssystem, ägandeförhållanden, användare och andra faktorer av betydelse för hamnskyddet.

Beskrivning av de områden som finns i hamnen och förhållandena rörande dessa.

7. Att utarbeta potentiella hotscenarier för hamnen. Hela hamnen eller särskilda delar av dess infrastruktur, gods, bagage, människor och transportutrustning i hamnen kan bli ett direkt mål för ett identifierat hot.
8. Att fastställa de specifika följderna av ett hotscenario. Följderna kan påverka ett eller flera delområden. Både direkta och indirekta följder skall beaktas. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt risken för personskador.
9. Att fastställa risken för säkerhetstillbudens följd effekter.
10. Att fastställa varje delområdes sårbarhet.
11. Att ta upp alla organisatoriska frågor av betydelse för hamnskyddet som helhet, bland annat vilka myndigheter som har ansvar för skyddsfrågor och vilka regler och förfaranden som gäller.
12. Att identifiera det övergripande hamnskyddets svaga punkter på det organisatoriska, rättsliga och förfarandemässiga planet.

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

13. Att fastställa åtgärder, förfaranden och insatser för att minska antalet svaga punkter av avgörande betydelse. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt nödvändiga kontroller eller begränsningar när det gäller tillgång till hela hamnen eller specifika delar av hamnen, inklusive identifiering av passagerare, anställda eller andra som arbetar i hamnen, besökare och fartygsbesättningar, övervakning av vissa områden eller verksamheter, samt gods- och bagagekontroll. Åtgärderna, förfarandena och insatserna skall motsvara den förmodade risken, som kan variera mellan olika hamnområden.

Hamnskyddsutredningen skall utreda och fastställa när det finns behov att vidta en åtgärd, t.ex. en kontrollåtgärd och vad den skall syfta till. Hamnskyddsplanen kommer att beskriva vilka åtgärder som skall vidtas närmare.

14. Att fastställa hur åtgärder, förfaranden och insatser skall skärpas vid en höjning av skyddsnivån.

Hur kan skyddet bli med effektivt vid en höjning av skyddsnivån?

15. Att fastställa särskilda krav för hanteringen av kända riskfaktorer, såsom "misstänkt" gods, bagage, drivmedel, proviant eller person, paket utan avsändare och kända faror (t.ex. bomber). Kraven skall bygga på en analys av vilka villkor som är önskvärda för undanröjande på plats eller undanröjande efter transport till ett säkert område.
16. Att fastställa åtgärder, förfaranden och insatser för att begränsa och lindra följderna.
17. Att undersöka hur uppgifterna kan fördelas så att åtgärderna, förfarandena och insatserna i fråga kan genomföras på ett lämpligt och korrekt sätt.
18. Att i förekommande fall särskilt beakta kopplingen till andra skyddsplaner (t.ex. skyddsplaner för hamnanläggningar) och andra befintliga skyddsåtgärder. Uppmärksamhet skall även ägnas åt kopplingen till andra beredskapsplaner (t.ex. beredskapsplaner för oljeutsläpp, incidenter i hamnen, läkarinsatser, kärnolyckor, osv.).

Hur skall hamnen samarbeta med andra som berörs av hamnskyddet, t.ex. hamnanläggningsinnehavare, polis, räddningstjänst, m.fl. Hur kan hamnens skyddsåtgärder samordnas med de åtgärder som vidtas av hamnanläggningarna? Finns det andra befintliga planer, t.ex. evakueringsplaner eller andra beredskapsplaner, som kan inkorporeras i hamnskyddsplanen?

Datum
2006-12-20

Vår beteckning
1601-06-

19. Att fastställa kommunikationsbehoven för åtgärdernas och förfarandenas genomförande.

Finns det upprättade kontaktvägar för att snabbt sprida viktig information i hamnen eller för att skyddsåtgärder snabbt skall kunna vidtas? Hur ser kommunikationsvägarna inom hamnen ut? Vilka är kontaktpersoner?

20. Att särskilt skydda säkerhetskänslig information så att inga uppgifter läcker ut.

Var finns det information om hamnen som är säkerhetskänslig, t.ex. kan ge uppgifter om hur hamnens skydd är uppbyggt? Hur kan denna information bäst skyddas från att komma i orätta händer?

21. Att fastställa vad de inblandade, och vid behov allmänheten, verkligen behöver veta.

I vilka situationer måste andra än de som arbetar direkt med hamnskydd informeras om ett säkerhetstillbud, en identifierad risk eller en höjd skyddsnivå? Vilka kategorier av personer kan det vara aktuellt att informera?